

YOSHLAR ORASIDA KITOBXONLIK

Muinova Mexribon Suxrobovna

*Samarqand Viloyati Samarqand shahar Zarmed Universitetining Muhandislik-iqtisodiyot va gumanitar fanlar instituti filologiya va tillarni o`qitish ingliz tili yunalishi
1-bosqich talabasi*

Annotatsiya: *Mazkur maqola Yoshlar orasida kitobxonlik dasturlari , o`rni va ahamiyatini tahlil qiladi. Tadqiqot davomida yoshlar orasida kitobxonlikni rivojlantirish, keng miqyosda tarqatish istiqbollari o`rganiladi. Olingan natijalar yoshlar orasida kitobxonlikning rivojlanishida katta rol o`ynadi va ta`lim sifatini oshirishga xizmat qilishini ko`rsatadi.*

**Kalit so`zlar:** *mutolaa, badiiy adabiyot, bilim olish motivatsiyasi va ma`naviy – ma`rifiy rivojlanish.*

Аннотация: *В данной статье анализируется роль и значение программ обучения чтению среди молодежи. В исследовании рассматриваются перспективы развития навыков чтения у молодежи и их широкого распространения. Результаты показывают, что программы обучения чтению играют значительную роль в развитии навыков чтения у молодежи и способствуют повышению качества образования.*

Ключевые слова: *чтение, художественная литература, мотивация к обучению, духовное и образовательное развитие.*

Abstract: *This article analyzes the role and importance of reading programs among young people. The study examines the prospects for developing reading among young people and their wide distribution. The results show that reading programs play a major role in the development of reading among young people and serve to improve the quality of education.*

Keywords: *reading, fiction, motivation to learn, and spiritual and educational development.*

Bugungi globallashuv davrida yoshlarning ma`naviy va intellektual rivojlanishida kitobning o`rni beqiyosdir. Kitob inson tafakkurini boyitadi, dunyoqarashini kengaytiradi hamda mustaqil fikrlash ko`nikmalarini shakllantiradi. Shunga qaramay, axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi yoshlar orasida kitob o`qishga bo`lgan qiziqishning pasayishiga sabab bo`layotgani kuzatilmoqda. Shu bois yoshlar orasida kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish dolzarb masala hisoblanadi.

Yoshlar orasida kitobxonlik jamiyatning intellektual va ma`naviy rivojlanishida muhim o`rin tutadi. Kitob o`qish yoshlarning dunyoqarashini kengaytiradi, mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi hamda nutq madaniyatini shakllantiradi. Ayniqsa, badiiy va ilmiy adabiyotlarni mutolaa qilish yosh avlodning tafakkur darajasini oshiradi.

Bugungi kunda axborot texnologiyalarining tez rivojlanishi yoshlarning bo'sh vaqtini o'tkazish shakllarini o'zgartirib yubordi. Ijtimoiy tarmoqlar, mobil ilovalar va video kontentlar kitob o'qishga bo'lgan qiziqishni ma'lum darajada pasaytirmoqda. Shunga qaramay, elektron kitoblar va audiokitoblar orqali mutolaa qilish imkoniyatlari kengayib, kitobxonlikning yangi shakllari paydo bo'lmoqda.

Yoshlar orasida kitobxonlikni rivojlantirishda oila, ta'lim muassasalari va kutubxonalar muhim rol o'ynaydi. Oilada ota-onaning kitob o'qishi farzandlarda mutolaaga bo'lgan qiziqishni shakllantiradi. Ta'lim muassasalarida esa kitobxonlikni targ'ib qiluvchi tadbirlar, adabiy kechalar va tanlovlar yoshlarning kitobga bo'lgan munosabatini ijobiy tomonga o'zgartiradi.

Kitobxonlik bo'yicha olimlar izlanishlari

Kitobxonlik muammosi pedagogika, psixologiya, sotsiologiya va adabiyotshunoslik fanlarida ko'plab olimlar tomonidan tadqiq etilgan. Tadqiqotlarda kitobxonlik shaxsning intellektual, ma'naviy va ijtimoiy rivojlanishiga ta'sir etuvchi muhim omil sifatida e'tirof etiladi.

Pedagog olimlar kitobxonlikni ta'lim jarayonining ajralmas qismi deb hisoblaydi. Ularning fikricha, muntazam mutolaa o'quvchilarning mustaqil fikrlash, tahlil qilish va xulosa chiqarish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Ta'lim jarayonida badiiy va ilmiy adabiyotlardan samarali foydalanish bilim sifatini oshiradi.

Psixolog olimlarning izlanishlarida esa kitob o'qish inson tafakkuri, xotirasi va tasavvurini rivojlantiruvchi faoliyat sifatida talqin etiladi. Ular badiiy adabiyot mutolaasi shaxsning emotsional dunyosini boyitishi, empatiya va muloqot madaniyatini shakllantirishini ta'kidlaydi.

Sotsiolog olimlar kitobxonlikni jamiyat madaniy rivojlanishining ko'rsatkichi sifatida o'rganadilar. Ularning tadqiqotlariga ko'ra, yoshlar orasida kitobxonlik darajasi ta'lim muhiti, oilaviy sharoit va axborot texnologiyalarining ta'siri bilan bevosita bog'liq.

O'zbek olimlari ham kitobxonlik masalasiga alohida e'tibor qaratgan. Ularning ilmiy ishlarida yoshlar orasida kitobxonlik madaniyatini shakllantirish, milliy va jahon adabiyotini targ'ib etish hamda mutolaa muhitini rivojlantirish masalalari yoritilgan.

Prezidentimizning kitobxonlik bo'yicha aytgan asosiy fikrlari

Kitob va kutubxonalar — millatning qudrat manbai. Prezident Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek, har bir davlat va xalq eng avvalo o'zining intellektual salohiyati va yuksak ma'naviyati bilan qudratlidir. Bu yengilmas kuchning manbai esa — kitoblar va kutubxonalardir, chunki ular inson tafakkuri va ma'rifatini shakllantiradi.

2 Kitobxonlik madaniyati yoshlar ma'naviyati va ta'limi uchun muhim

Ma'ruzalar, yig'ilishlarda Prezident yoshlar orasida kitob o'qish darajasini oshirish va ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni kuchaytirish haqida gapirgan. U Internet va axborot texnologiyalarning ahamiyatini inkor etmagan holda, zamonaviy axborot

manbalaridan foydalanganda ham asrlar davomida shakllangan boy adabiyot merosiga murojaat qilish zarurligini bildirgan.

3 Kitobxonlikni rivojlantirish bo'yicha davlat tashabbuslari. Prezident tomonidan "Kitob — ma'rifat manbai" nomli dastur qabul qilindi, bu orqali yoshlar orasida kitob o'qishga qiziqishni oshirish, adabiyotlarni nashr etish va ularni o'qish imkoniyatlarini kengaytirish yo'nalishida tizimli ishlar yo'lga qo'yilmoqda. Maqsad — aholi, xususan yoshlar orasida har yili o'qiladigan kitoblar sonini ko'paytirish.

4 Kitobxonlarni qo'llab-quvvatlash va motivatsiya Prezident yoshlar orasida kitobxonlikni rag'batlantirish uchun turli tanlovlar, masalan "Eng kitobxon maktab", "Eng kitobxon oila" kabi ko'rik-tanlovlarni o'tkazish tashabbuslarini ilgari surgan. Bu yoshlarni kitobga jalb qilish va mutolaa madaniyatini yuksaltirishga xizmat qiladi.

Xulosa,

Xulosa qilib aytganda, yoshlar orasida kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish jamiyatning ma'naviy va intellektual taraqqiyotini ta'minlovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Kitob mutolaasi yoshlarning dunyoqarashini kengaytiradi, mustaqil fikrlash, tahlil qilish hamda ijodiy yondashuv ko'nikmalarini shakllantiradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, muntazam kitob o'qiydigan yoshlarning bilim darajasi va ijtimoiy faolligi yuqori bo'ladi.

Zamonaviy axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi yoshlarning mutolaa odatlariga ma'lum darajada ta'sir ko'rsatayotgan bo'lsa-da, elektron va audiokitoblar orqali kitobxonlikning yangi shakllari yuzaga kelmoqda. Shu bois, yoshlar orasida kitobxonlikni rivojlantirishda an'anaviy va zamonaviy yondashuvlarni uyg'unlashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Mazkur jarayonda oila, ta'lim muassasalari va jamoatchilik hamkorligida olib boriladigan tizimli ishlar yoshlarning kitobga bo'lgan qiziqishini oshirishga xizmat qiladi. Kitobxonlikni keng targ'ib etish orqali barkamol, bilimli va ma'naviy yetuk avlodni tarbiyalash mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOT VA SAYTLAR RO'YXATI:

<https://www.uzdaily.uz>

<https://president.uz>